

Приче о вилама, вештицама и малим духовима

Naslov originala:

Greta Cencetti, *Storie di Fate, streghe e folletti*

Copyright © 2005 Artemisia, progetti editoriali srl

Via Tolemaide 9-1, 16129 Genova

Права за српско издање © 2014 Вулкан издаваштво

Издавач: Вулкан издаваштво

Суиздавач: Ружно паче

За издавача: Мирослав Јосиповић, Ненад Атанасковић и Саша Петковић

Уредник: Небојша Бурзан

Лектура и коректура: Вулкан издаваштво

Компјутерска припрема: Вулкан издаваштво

Штампа: Вулкан штампарија, Београд

Тираж: 1.500 примерака

ISBN 978-86-10-01143-2

ПРИЧЕ О ВИЛАМА, ВЕШТИЦАМА И МАЛИМ ДУХОВИМА

НАПИСАЛА И ИЛУСТРОВАЛА
ГРЕТА ЧЕНЧЕТИ

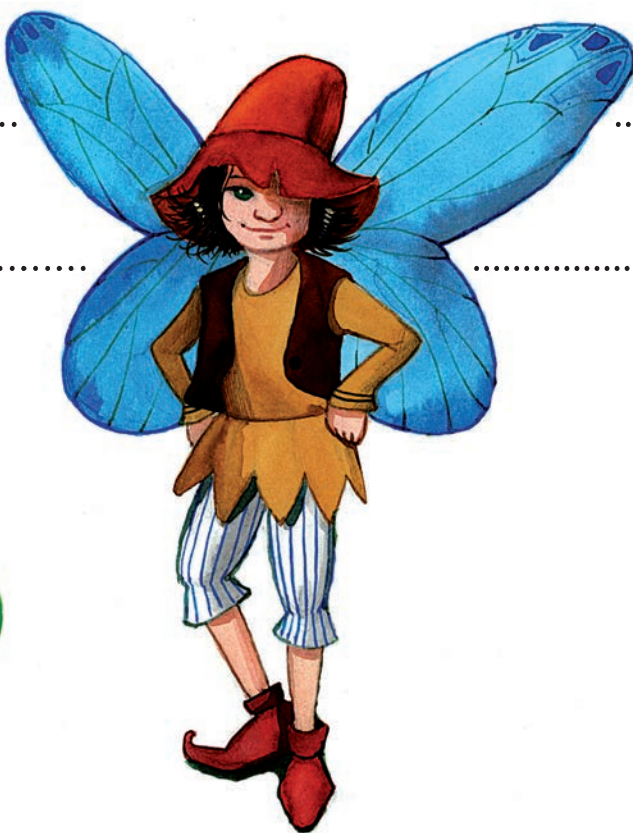
ПРЕВОД: СВЕТАНА БАБОВИЋ

Садржај

Першуница.....	6
(италијанска бајка)	
Норико, снежна вила.....	14
(јапанска бајка)	
Нова кућа Педија О’Донегана.....	20
(ирска бајка)	
Мелузина.....	28
(француска бајка)	
Мишица у кули.....	36
(шведска бајка)	
Рибар Том и лепа асраи.....	42
(енглеска бајка)	
Златна кугла.....	50
(бугарска бајка)	
Принцеза и медвед.....	58
(данска бајка)	

Увод

Ово су приче о вилама, вештицама и малим духовима, којима би се могли придодати и шумски духови, патуљци и чаробњаци. Одувек су се свуда причале приче о чаролијама, магијама и преображајима. Често су се у свим деловима света причале приче о људима који су претворени у животиње или зачарани неким суровим враџбинама.

У овој књизи се говори о вилама и вештицама, малим духовима и људима који су морали са њима да излазе на крај.

Из Француске стиже Мелузина, прелепа и очаравајућа шест дана у недељи, док се седмог дана претвара у нешто што је боље да не види нико.

Из Јапана долази до нас предивна вила Норико, која је, као многа јапанска створења, тесно повезана са једним природним елементом, снегом. Из Велике Британије стиже мала водена вила, врло грациозна, са изузетно дугом косом и сићушним пачијим ножицама. То је асраи, преслатка становница енглеских језераца.

Неке приче говоре о чудним преображајима који су последица вештичјих враџбина. Такав је принц-медвед из Данске, огромна али мила и веома добра животиња; затим изузетно симпатична шведска мишица која својом благошћу успева да очара чак и једног принца; и необична риба из Бугарске, која је имала среће што је срела вештицу која воли стихове...

Из Италије долази лепа Першунница, а из Ирске повећа група малих духова које је нешто страшно разбеснело. Ту причу, под називом *Нова кућа Пеггија О'Донегана*, испричао је пре око сто година њен главни јунак, тврдећи да ништа није измислио.

Али ко заиста може да одреди тачну границу између маште и стварности? Понекад су сан, прича или бајка толико очаравајући да се материјализују пред нашим очима, све док не постану стварнији од стварности!

Грета Ченчети

Першунница

Прича о Першунници има веома много верзија, мења се зависно од области из које потиче. Ова долази из Тоскане, тачније из Фиренце. Ипак, у свакој верзији постоји врт вештица из којег је нешто украдено. Некада је то ротквица, други пут веза першуна или слично... У сваком случају, реч је о вештичјем врту и увек је боље држати се подаље од њега!

(италијанска бајка)

Першунница

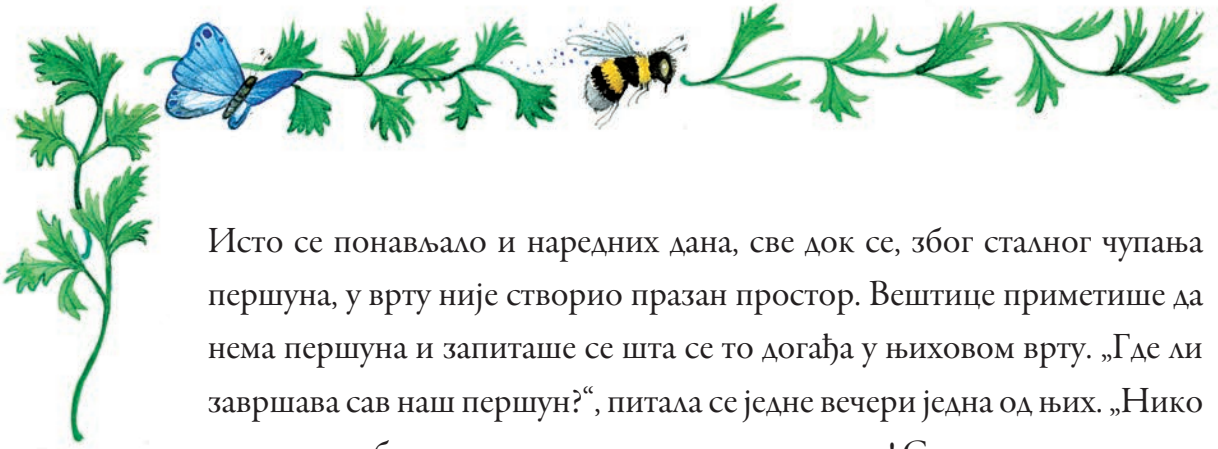

Некада давно, био један млади брачни пар који је становао у уској и високој кући, сличној кули. Њихово боравиште граничило се са замком у којем је живело неколико вештица.

Не прође много времена и млада остаде у другом стању. Једног дана, када се нагнула кроз прозор собе испод које је био вештичји врт, међу осталим поврћем угледа малу парцелу засађену першуном.

„Какав леп першун!“, узвикну млада жена, која је већ осећала како јој иде вода на уста. „Појешћу малчице, али...“, настави, „... штета је што у нашем маленом врту нема простора да га узгајамо!“ И пошто ју је першун неодрживо привлачио, сиђе спољашњим степеницама, прескочи ограду и нађе се у вештичјем врту, где одлучи да убере и поједе мало першуна.

Наредног дана жена промоли главу кроз прозор, поново угледа першун у вештичјем врту и опет кришом оде да поједе мало.

Исто се понављало и наредних дана, све док се, због сталног чупања першуна, у врту није створио празан простор. Вештице приметиле да нема першуна и запиташе се шта се то догађа у њиховом врту. „Где ли завршава сав наш першун?“, питала се једне вечери једна од њих. „Нико од нас га не бере, а сваким даном га има све мање! Сигурно неко долази да га краде!“

„У праву си!“, сложила се друга вештица. „Да бисмо откриле шта се догађа, сутра ујутру ћемо изаћи у уобичајено време, ја ћу се правити да идем са вама, а заправо ћу се сакрити у врту. Тако ћу открити лопова који нам краде першун.“

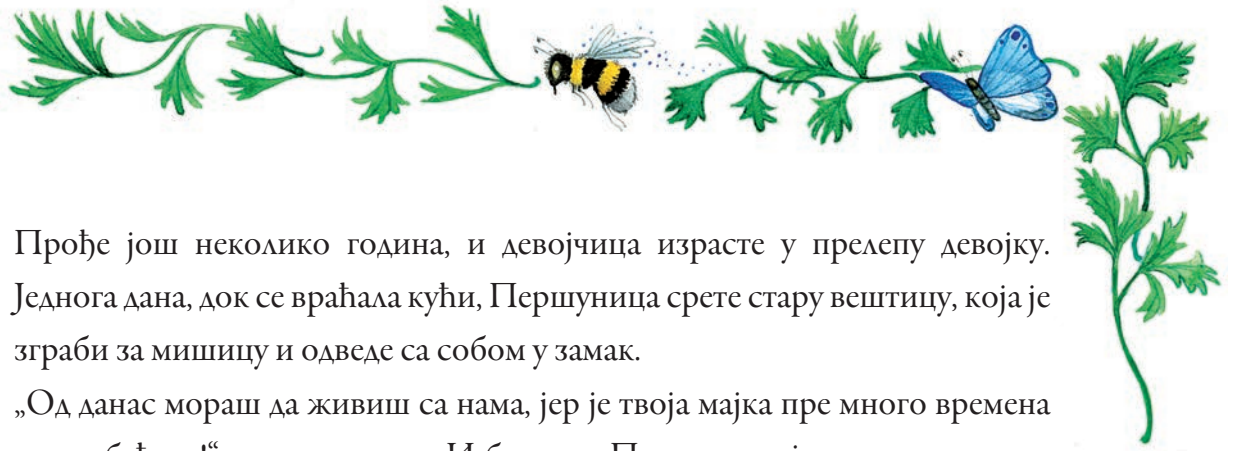
Сутрадан ујутру вештица заиста уради како је рекла. И након неколико минута чекања, кријући се иза једног дрвета, угледа младу жену, њихову комшиницу, како силази низ степенице куле, прескаче ограду, улази у врт и једе першун.

„Проклета крадљивице! Како се усуђујеш да улазиш у наш врт и крадеш нам першун?“, повика бесно вештица. Сирота жена, дрхтећи, одговори: „Опростите ми, драга вештице! Очекујем дете, и када сам са прозора видела ваш лепи першун, тако зелен и бујан, спопала ме је таква жеља да нисам могла да одолим!“

Изгледало је као да се вештица одобровољила, али онда одговори: „Добро, опраштам ти. Али имам један услов – да своје дете назовеш Першунко, ако буде дечачић, или Першунница, ако буде девојчица. А чим порасте, било мушко или женско, предаћеш га нама!“

Сирота жена бризну у плач и врати се кући неутешна. После неког времена, жена роди девојчицу којој надену име Першунница, али родитељи врло брзо заборавише на договор са вештицама.

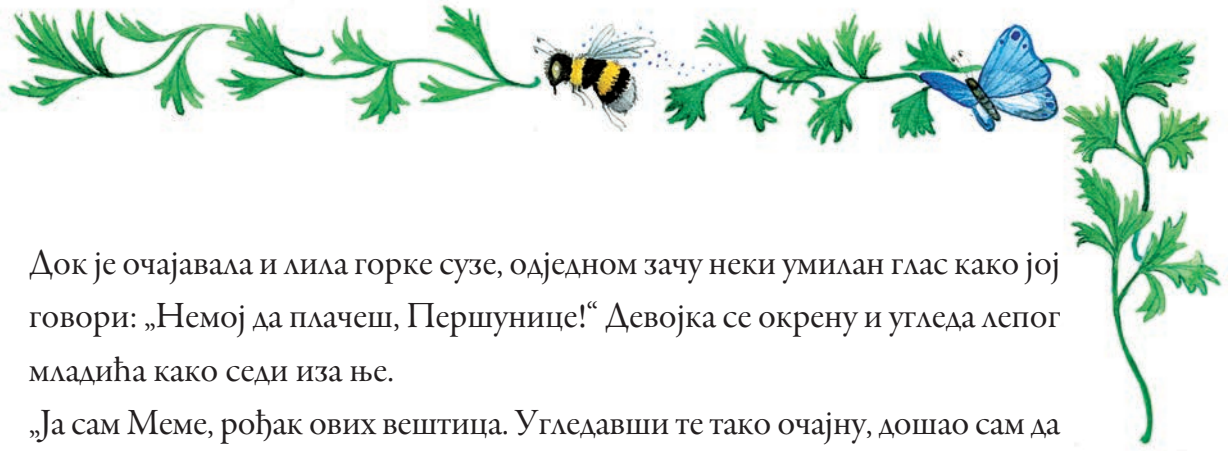

Прође још неколико година, и девојчица израсте у прелепу девојку. Једнога дана, док се враћала кући, Першунница срене стару вештицу, која је зграби за мишицу и одведе са собом у замак.

„Од данас мораш да живиш са нама, јер је твоја мајка пре много времена тако обећала!“, рече вештица. И би тако. Першунница је морала да живи са вештицама. Вештица је одведе у једну собу, ужасно прљаву од угља и рече: „Мораш да очистиш ову собу, од пода до плафона, да постане бела као снег, иначе ћемо те појести!“ Сирота девојка бризну у плач, зато што је било немогуће потпуно очистити ту собу!

Док је очајавала и лила горке сузе, одједном зачу неки умилан глас како јој говори: „Немој да плачеш, Першунице!“ Девојка се окрену и угледа лепог младића како седи иза ње.

„Ја сам Меме, рођак ових вештица. Угледавши те тако очајну, дошао сам да ти пружим подршку и помоћ!“ И за трен ока, замахнувши чаробним штапићем, Меме учини да соба буде чиста и бела како је наредила вештица.

Када се увече вештица врати код Першунице и угледа како соба сва блиста, повика: „Ниси могла све то сама да урадиш, Першунице! Овде је прсте умешао Меме, наш рођак чаробњак. Али пошто се свако обећање мора испунити, овог пута ћемо ти поштедети живот!“

Следећег јутра вештица рече: „Першунице, узми кутију Лепог витеза и однеси је краљици вештица, која живи у дворцу на врху оне планине“, па показа на дворца на врху високе планине, окружен високим зидинама.

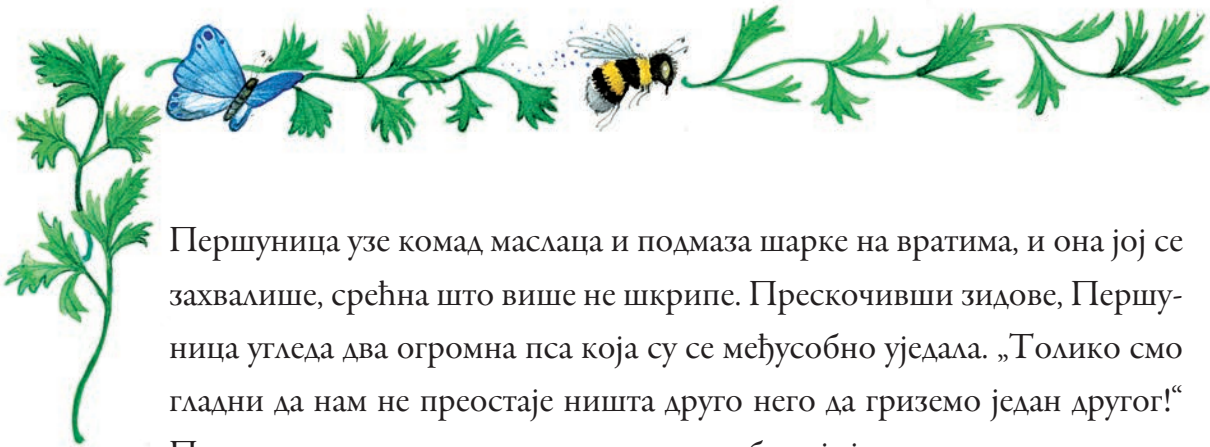
Девојка узе кутију од чистог злата, на којој је насликан прелепи витез, и спреми се да крене, али се опет појави Меме. „Першунице“, рече, „буди пажљива када уђеш у замак краљице вештица, сигурно ће те појести чим пређеш преко прага!“

„Сада ми више ништа није важно, драги Меме, па чак ни то да ли ће ме појести краљица вештица!“, одговори Першуница мирећи се са судбином.

„Саслушај ме!“, настави Меме. „Понеси комад маслаца, две векне хлеба, метлу, и када стигнеш у замак, предај златну кутију краљици вештица и бежи најбрже што можеш.“

Першуница прихвати савет и крену на пут. Када стиже до замка на врху планине, нађе се испред високих зидина које су га окруживале. У зиду се отворише нека веома стара врата, са капцима чије су шарке шкрипале. „Ај-ај!“, одјекивало је са врата. „Како ме мучи ова рђа!“

Першуница узе комад маслаца и подмаза шарке на вратима, и она јој се захвалише, срећна што више не шкрипе. Прескочивши зидове, Першуница угледа два огромна пса која су се међусобно уједала. „Толико смо гладни да нам не преостаје ништа друго него да гриземо један другог!“ Першуница им даде две велике векне хлеба које је понела, и пси престадеше да се гризу и љубазно јој се захвалише.

Пре него што је стигла до куле краљице вештица, девојка сrete стару пекарку, која је, сва погрбљена и задихана, покушавала да очисти пећ рукама. „Толико сам јадна да немам ни метлу да очистим пећ!“, узвикивала је сирота старица. Першуница јој даде метлу коју је носила са собом. Старица је била толико срећна да није престајала да јој се захваљује.

Першуница најзад стиже до куле краљице вештица. Када се нађе пред њом, девојка се наклони и стави јој златни ковчежић у грозне руке са дугачким канцама. Краљица вештица га зграби и поче да вуче к себи и девојку, али се Першуница, коју је Меме већ упозорио, истрже из њеног стиска и побеже муњевитом брзином.

„Пекарко“, повика краљица вештица покушавајући да је сустигне. „Заустави ту девојку!“

„Не пада ми на памет!“, одговори стара пекарка. „Након векова тешке муке да очистим пећ голим рукама, та девојка ми је дала метлу и ја ћу јој бити заувек захвална!“

Трчећи, Першуница поново наиђе на она два пса. „Пси“, повика краљица вештица, „зауставите ту девојку!“

„Ма, не пада нам на памет!“, повикаше животиње.

„Она нам је, за све ове векове, једина утолила глад!“ И пустише је да прође, не наневши јој никакво зло.

Трчећи колико је ноге носе, Першуница најзад стиже пред она врата замка. „Древни зидови“, повика вештица, „затворите се и не дајте тој девојци да изађе!“ Али и овде су били захвал-

ни Першуници за учиње-
но добро, па стара врата
пустише Першуницу да прође
и затворише се злобној веш-
тици пред носом. Першуница је
сада спасена!

Увече, када се вратила код вештица,
рече да их је послушала и да је предала њи-
ховој краљици ковчежић Лепог витеза.

Овога пута вештице су биле неизмерно бесне. „Мора да ју је Меме опет спасао наших чаролија“, повикаше. „Увек се умеша са својим магијама. Али сада је дошао тренутак да заувек нестане. Урадимо то што пре!“

Меме схвати шта вештице смерају и упозори Першуницу: „Вечерас сиђи под изговором да идеш у подрум да донесеш мало дрва. Тамо ћу те чекати и рећи ћу ти шта да радиш. У озбиљној си опасности!“

По договору, Першуница увече сиђе у подрум, где ју је Меме чекао. Доброћудни чаробњак је одведе у дно просторије, где је горело много малих светиљки и једна веома велика. „Ове светиљке су моћи вештица. Ако се угасе, вештице, које имају више од хиљаду година, претвориће се у прах и заувек нестати. Дуни, Першунице, и бићеш слободна!“

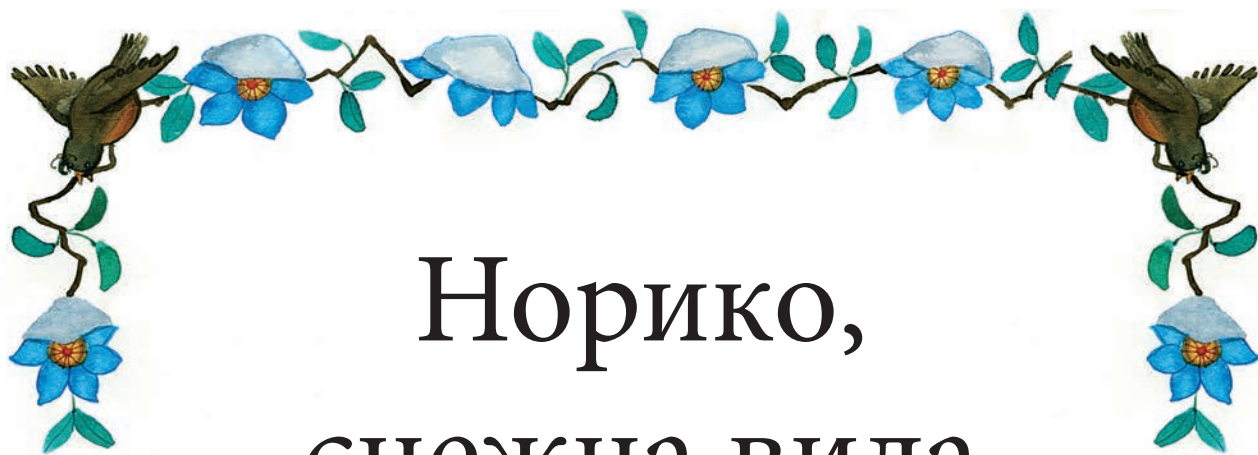
Першуница дуну и погаси све светиљке, осим највеће. „Она представља моћи краљице вештица!“, објасни Меме. „Да би се она угасила, потребно је двоје...“, насмеши се он Першуници. Дунуше заједно и заувек нестале и то подмукло створење. Першуница и Меме се убрзо венчаше. Одоше да живе у замку краљице вештица, поведоше са собом два пса, подмазаше шарке на вратима и направеше пекарки лепу нову пећ.

Норико, снежна вила

У јапанској митологији виле су често повезане са природом или са животињама. Неке од њих претварају прелепе жене у лисице, или као у овој причи, у дивне девојке које су повезане са неким природним елементом, на пример снегом...

(јапанска бајка)

Норико, снежна вила

